

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankih ob torkih, četrtek in
sobotah. Zjutranje izdanie iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obajno izdanie stane:
za jeden mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.00
za tri mesece 2.60
za pol leta 5.00
za vsa leta 10.00
Na naročbe brez priložene naročilne se
ne jemlje ozir.
Ponamerno številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 3 nřv.,
izven Trsta po 3 nřv. Sobotno večerno
izdanie v Trstu 4 nřv., izven Trsta 5 nřv.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v petiti; se
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega razpisnih vrstic.
Poslana osmetnica in javnizhvale, do-
mači oglašje itd. se računajo po uogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uročitno:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kar nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema upravnistvo ulica Moline pis-
colo št. 8. II. nadst. Odprto reklamacije
so prosto poštine.

„V edinosti je moč!“

Z novim letom poslali smo naš list na
ogled več osebam, katere so nam bile
priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi,
da večina prvih pristopi krogu naročnikov
našega lista, ki je najcenejši škrat na teden
izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi
z narodnimi, narodno-gospodarskimi in poli-
tičnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe
izvirne in prevedene povesti, prosimo one,
ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blago-
volje na ogled poslano številko takoj vrniti,
da se bomo znali ravnati glede daljnega
pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo
naročiti na naš list, prosimo, da prej ko
mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno
ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na
čelu lista.

Uredništvo.

Upravništvo.

Odnosaji v Istri.

Nadaljevanje govora katerega je izustil posl.
dr. Laginja v poslanski zbornici dne 14.
decembra 1894.

Rovinj ima, dasi ni to nikakor opravi-
čeno v sedanjih časih — nekaj je bilo dobro
in prav — svoje okrožno sodišče in veliko
tobačno tovarno, katera bi se bila lahko u-
stanovila isto pravico v notranjosti dežele.
Pulj ima vse, kar more dati in nabaviti dr-
žava za obmorsko trdnjavo, skoro v vseh
italijanskih mestih so sedeži državnih poli-
tiških, finančnih in sodnih oblasti, čisto in
čestokrat na veliko škodo oddaljenih krajev
na deželi, v katerih sredini bi se morala že
davno ustanoviti okrajna sodišča, kakor n.
pr. v Dolini in Kanfanaru, o čemer
sem nekaj več povedal povodom neke prej-
šnje razprave, kjer bi bila vladi dolžnost
ustanoviti okrajna sodišča na korist jednake
razdelitve pravosodja.

Vzemite tem mestecem, kar jim je Av-
strija podarila radovoljno, vzemite mestu po-
reškemu deželni zbor in kar je združeno z
istim, in videli bi kmaču, da v Istri ni skoro
nikake razlike med deželo in mestom.

Dá, celó samega sebe moram popraviti,
trditi moram: akó imamo med narodom v
Istri káko kulturo, nastalo iz sebe, brez
vsake pomoči vlade, dá, celó mnogokrat na-
stalo proti isti, potem vidimo to kulturo v
onih krasnih selih, raztresenih liki tropom go-
lobov okolo mesteca Kastavskega, kjer biva
6000 ljudi na jedni kvadratni milj, naravnost
čudovito urejenih v svojem gospodarstvu, po-
ljedelstvu in mali obrti. Toraj na ta način
bi bili dokaj na jasnem o razliki naše kul-
ture in o vedenju visoke vlade nam nasproti
in nasproti drugemu plemenu v deželi.

PODLISTEK.

14

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil Iv. Kuret.

Zamišljeno sedi v nekem starinskem na-
slonjači. Pred njim sta goreli dve voščeni
sveči v srebrnem dvoročnem svečniku. V
mrklej svetlobi kaže se nam njegov obraz še
jedernatejši, odločnejši in ponosnejši. Sedel
je tu nepremično, kakor okamenel. Slišal je
dobro ropot, bližajoč se njegovej sobi, pa
srce mu ne bje hitreje, niti glasneje kot
prej. Svojo široko, krivo sabljo izdere iz no-
žnice, postavi jo pred-se na mizo; nasloni se
na mizo, svoje visoko čelo pokrije si z ro-
kama in zre v nepoznane črke, utisnjene v
plavkasto ostrino . . .

Ropot se približuje vedno bolj. — Na
udai težkega kladiva odpro se vrata, — pa
saj niso bila niti zaklenjena . . .

Psovaje in topotaje pridre Vlasi v sobo.
Svoje okrvavljeno orožje vihte srdito nad
glavami, oznanovaje s tem maščevanje in
morenje.

Temu, kar sem omenil tu, ne bodi na-
men in smoter, kakor da bi želel, da vlada
onemu drugemu plemenu in dotičnim mestom
odvzame vse, kar je zasnovala v dotičnih
mestih in krajih dežele na korist italijanske
narodnosti. Niti od daleč ne mislim na to,
toda primerjati hočem, da dokažem ravno ne-
resničnost izjav, podanih tu od gospoda po-
litiškega nasprotnika.

Ako bi kedaj prepotovali zapadno obre-
žje Istre, našli bi mesta, kakor Piran, Poreč
Rovinj itd., katera imajo krasno urejena pri-
stanišča, koja stanejo državo stotine in sto-
tine tisočakov, in katera — ako hočemo
biti pravični — se niso ustanovila pravo za
pravo na korist velike trgovine, morda za
tuje ladje in dolge vožnje, ampak več ali
manj le na korist najožje, najmanje plovbe.

Sedaj pa si dovolj vprašanje: ali
je vlada za prave gospodarske koristi pre-
bivalstva po deželi kedaj trosila, nočem reč
v isti meri, ali vsaj polovico, četrti, deseti
del istega, kar je potrošila pri napravah,
poprej omenjenih? Niti z daleko ne! Ravno
to stran delovanja naše vlade moram obža-
lovati najgloblje. Izreči moram svoje trdno
prepričanje, da nas vlada nikakor in nikdar
ne more imeti na svoji strani, ako se ne od-
loči enkrat v to, da dá prebivalstvu Istre
po deželi v gospodarskem in narodnem po-
gledu isto, kar je že pred leti in leti dala
oni drugi narodnosti. Kajti, ako bi stali na
strani vlade, ne stali bi na strani ljudstva,
katero nas je poslalo semkaj (Prav dobro!)
in to je pri nas glavno vprašanje, to je pri
nas glavno načelo, in bode vedno tako. (Po-
hvala).

Kar se dostaje nadaljnega, omeniti bi
moral našim sorojakom drugega jezika še
nekaterih okolščin, iz katerih more razvideti
visoka zbornica kakor tudi oni sami, da se
nam godi vnebovpijoča krivica tudi v na-
rodnem pogledu. Ne pozabljam pri tem, da
v tem pogledu govorim se stališča avstrij-
skega državljana in prihajam do zaključka:
Za Celje se prepirajo med seboj Nemci in
Slovenci, za druge kraje se prepirajo med
seboj Malorusi in Poljaki, za druge kraje,
bodisi za kak gimnazij ali káko drugo na-
pravo, se prepirajo med seboj Čehi in Nemci.
Kdo se more pri nas v deželi upirati temu,
da dobimo mi jedno srednjo šolo v narodnem
jeziku?

Čuli ste — jaz ne navajam in ne držim
rad statističkih števil v spominu — da je
v Istri 180.000 Hrvatov in Slovencev proti
118.000 Italijanov. Nemcev utegne biti po
ljudskem štetju k večem 3000 do 4000. No,

Tomaž vstane. Kakor kamenit kip stoji
negibljivo, dokler se mu sovražniki ne pri-
bližajo na dva koraka. Tu zabliksne svitli
meč v njegovej desnici, zamahne in . . .
eden njegovih napadovalcev zaval se k no-
gam njegovim z do obradka razklano glavo.
Z drugim mahljejem odseče neko proti njemu
stegneno roko celo ob ramenu. Pri vsem tem
pa niti zine ne. Krog njegovih ustn ni opa-
ziti znamenja kake togote. Obraz mu je
mrzel in bled; oči, ne udrtje ni bliskajoče,
zro mu z izrazom najponosnejšega zaničeva-
nja čez glave napadovalcev. Njegova sablja
neprestano prestriguje udarce, namenjene
njenemu gospodarju, ter v hladnokrvno pre-
šetih mahljeh brendi po glavah sovražnikov.

Ti-le pa tulijo v najdivjejši besnosti.
Čimveč imajo ranjenih, tem silnejši so nji-
hovi napadi na plemenitnika. Tomaž se bori
mirno in hladnokrvno. Obraz njegov kaže
neizrekljivo zaničevanje, desnica pa se mu
urno giblje.

Konečno mu nekdo s koso hudo rani
naprej izbočeno desno nogo. Brez najmanjšega
bolestnega vzklika spusti se plemenitnik na
koleno in se tako klečé brani še nadalje.

v Istri obstojita skoro čisto nemški gimnazij
v Pulji in popolni državni gimnazij v Kopru
z italijanskim učnim jezikom. Sedaj vprašam
vsakega lojalnega nasprotnika: Kaj zgubi
italijansko posestno stanje v Istri, ako dobe
Hrvatje jeden gimnazij v njih materinem
jeziku? Na to vprašanje bi želel določnega
odgovora se strani visoke vlade, kar prič-
kujemo od iste že leto dni, tudi gledé vpra-
šanj, stavljenih v interpelaciji.

Bojazni, da bi mi mogli poslovaniti Ita-
lijane, ni moči smatrati resno. Gospodje pra-
vijo, da govore zanje kultura, census, znan-
stvo in umetnost, zgodovinska tradicija in
lepota jezika. Nemogoče je torej, da bi jih
mogli pohrvatiti ali posloveniti z jednim
gimnazijem.

O varovanju posestnega stanja torej ni
mogoče govoriti, k večem da hočejo kot po-
sestno stanje, koje treba varovati, smatrati
to — povejmo brez ovinkov in odkrito —
kar se od vlade dobiva kot darilo na našo
škodo, kar se je dobilo s tem, da se je pro-
vzročalo našem rodu vsakršno krivica.

Povedati moram še nekaj, kar se dostaje
takozvane veliko hrvatske propagande v Istri.
Žalostno je — to moram reči odkritosrčno —
da s to-le besedo naravnost igrajo v c. kr.
uradih Primorske in na višjih mestih v Av-
striji. Kaj znači to „Velika Hrvatska“? Kje
so Hrv., ki bi mogli sestaviti Veliko Hrvat-
sko? Ali so morda izven obsežja Habsburške
monarhije? Ne, jaz jih ne poznam, to so Srbi, ki
žive izven zveze monarhije in imajo povsem
druge nazore in politične programe.

Igra je torej to, ako se s tako besedo
odpravlja ideja jednega celega naroda, ka-
teri ni brez velikanskih zaslug
za to monarhijo. Kar mislim o hrvat-
skem ali o svojem državnem pravu, to ostane
za sedaj v mojih prsih, to mi ne treba na-
glašati in zatrjati pri vsaki priliki, ali takó
pameten sem vendar, da ne smem dopustiti,
da bi se porabljala v ono svrhu, v katero
se porablja ta parola, izdana od vladnih or-
ganov v poslednjih letih in katero tako do-
bro izkoriščajo naši politički nasprotniki.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Italija v evropskem koncertu. — —
— In tako ima sprememba na prestolu ru-
skem vsa znamenja svetovnogodovinskega
preobrata. Da spoznamo to, pomisliti moramo,
da ni več izključena možnost tesnejše zveze
srednjeevropskih držav z Ru-

Meč njegov mu žvižga krog lastne glave.
Pri tem pa mu je pogled še vedno strm in
ponosen, izraz njegovega bledega obličja tak
kot prej. Boj je trajal še jako dolgo. Po dol-
gem, trdovratnem in utrudljivem upiranju,
upogiba se Tomaž bolj in bolj, dokler se ne
zgrudi mrtev — a brez najmanjšega vzdihla,
brez vsakršnega smrtnega hropenja . . .

Se zversko besnostjo plane divja rajda
na njegovo truplo, odseče mu glavo, nasadi
jo na pokojnikovo sabljo, ter jo s pken-
skim vriskom in piskom vzdigne visoko v
zrak. In — še sedaj je bledi obraz kazal
isti zaničevalen, mrzel izraz, isti srep, ne-
prenesljiv pogled — — —

Tomaž je bil poslednji možki v družini,
koji si je sam branil življenje, a ne obranil.
Ostale so le še ženske in otroci. Vendar pa
je od napadovalcev ležalo več kot sto mrtvih
po tleh, pred vratmi, pod okni na stopnicah
in na dvoriščih. In kedar je le za hip pojen-
jalo zmagonosno vpitje, zaslišalo se je od
vseh strani britko ječanje in žalostno stoka-
nje umirajočih in ranjenih.

sijo. Ni treba misliti pri tem ravno na
obnovljenje trocarske zveze, ali zakaj ne bi
ob prikaznih v Italiji nastala misel,
da to kraljestvo ni spolnilo priča ko-
vanj, katera so se stavila vanje ob skle-
panju trozveze, ter da Italija vedno bolj
degeneruje do mrtvega člena trozveze? Fi-
nančno je Italija nizko padla, vojaški se
menda ne more vzdržati na višini velesile,
parlament na monte citoro je postal torišče
grdim škandalom in sedaj so prilepili madež
osebne popačenosti onemu jednemu možu,
kojemu je Evropa pripisovala moč, da pri-
nese red in stalnost v to zmešnjavo. Ako se
Crispi ne dvigne nad sumničenja svojih
parlamentariških nasprotnikov, potem pa
zmožnost Italije za zveze nima več tolike
cene, da bi mogla biti na poti eventual-
nemu snovanju novih zvez!

Kdo piše tako? Oni in isti Židje pri
glasoviti „N. Fr. Pressi“, ki z občutljivostjo
lovskih psov slutijo nastopajoče dogodke. In
ne zadosti to, da prefrigani Židje v svojem
politiškem članku mečejo siromašno Italijo
med staro šaro, ampak podali so jej kot
novoletno voščilo še posebno breco v narodno-
gospodarski rubriki, kjer pravijo, da se je
Italija ponižala do sence vele-
sile!

Torej dosednji najzvestejši prijatelji
grabežljive Italije odrekajo jej sedaj svojo
naklonjenost. Ni čudo, ko se nam vsa Italija
vidi danes kot jedna sama slika gospodar-
ske in političske gnilobe. Židje prorokujejo
nove zveze, to pomeni nekaj in sicer, da se
bliža trenotek, ko se Avstrija reši zveze, ka-
tera jej je neizmerno škodovala gospodarski
in političski. Zlasti se moramo mi
Primorski Slovani veseliti tega preobrata,
kajti v vsej naši bedi in vseh naših borbah
nismo se mogli iznebiti mučnega čutstva da
plava nad nami zli dah dosedanje evrop-
ske konstelacije.

Iz Peterburga javljajo: Avstrijski po-
slanik knez Lichtenstein je izročil carju
svoja poverljiva pisma. Pozneje je bil vspre-
jet tudi po carici. — Načelnik uprave zemlje-
mstva, general-lajtenant Sabotkin, je
umrl.

Različne vesti.

Deželni zbor tržaški prične svoje leto-
šnje zasedanje dne 10. t. m. Doslej so dolo-
čene te-le točke, ki naj pridejo v razprav-
ljanje: Proračun deželnega šolskega zaklada
za leto 1895.; zakonski načrt gledé neza-
visne občinske doklade na opojne pijače

Od Bárdyjeve obitelji ostale so le še
ženske in otroci. V onem hipu, ko so pridri
Vlasi v grad, peljala jih je žalujoča vdova
na podstrešje, pustivši duri odprte, da se
bratje rešijo sam-le v slučaju, ko bi bili pri-
siljeni na vzmak.

Tu pričakuje torej slabotni in neoboro-
ženi del družine, kakšen bo izid boja. Tre-
soč in trepetajoč poslušajo hrup strahovitih
prizorov, vršečih se v spodnjih prostorih. Iz
ropotanja od časa do časa, slabejega ali
močnejega, sklepajo dobro — in slabo.

Konečno potihne hrup. Rjovenje napado-
valcev vendar enkrat poneha.

Ženske v podstrešji mislijo, da so Vlasi
premagani in odbiti, ter z olajšanim srcem
pričakujejo svojih braniteljev.

Ti pa so bili ta čas že v tamnej več-
nosti — — —

Na stopnicah, vodečih v podstrešje, za-
čujeje se naenkrat koraki, redki, težki, stre-
sajoči koraki.

— To je Barnaba! — zavpije ovese-
ljena vdova, še vedno v rokah držeč ona
dva samokresa, in steče k postrešnim vratom.
(Dalje prih.)

(poročevalac dr. Dompieri); predlog, da se izroči vladni prošnja, da naj bi posredovala tukajšnja vlada v d. sego državnega zakona, po katerem naj bi vodila država sama civilne registre (poročevalac dr. d'Angel); predlog glede osnove in notranje ureitbe zemljiških knjig mesta Tržaškega (poročevalac dr. Dompieri); resolucija za zgradbo justičnega poslopja in preiskovalnih zaporov v Trstu (poročevalac dr. Schellander); predlog za volitev posebnega odseka petih članov, ki naj bi se bavili slučajnimi predlogi, tičočimi se železnih vprašanj. O splošnem delovanju deželne odbora bode poročal dr. Dompieri. — Kakor je razvidno iz teh kratkih podatkov, bavil se bode naš deželni zbor v prihodnjem svojem zasedanju z vprašanji vitalne važnosti za nas tržaške Slovence. Gospoda deželni poslanci — ki je ista, katera sedi v mestnem svetu — hočejo namreč s svojim predlogom, „da naj bi država sama vodila civilne registre“ identifikovati se nekako z „liberalnimi“ zakoni Ogerske, s svojim predlogom o „notranji uredbi zemljiških knjig v Trstu“ pa bode nastojala iztisniti slovenščino iz zemljiških knjig. Kaj takega pričakovati je vsakakor, kajti bilo je v tržaških italijanskih listih doslej že mnogo hrupa glede slovenskih odlokov tržaškega sodišča, katerih odlokov neposredni nasledek so tudi — in to popolnoma logično — slovenske zemljiške uknjižbe. Naši ljubeznivi sodelavci nastojali bodo torej izpodrinuti naš jezik vsaj iz zemljiških knjig, ker že ne morejo izpodrinuti nas iz naše zemlje.

Novi odvetniki. Tržaška odvetniška zbornica vpisala je med svoje člane odvetnika dr. Josipa Bregata s sedežem v Vodnjanu in dr. Almeriga Ventrella s sedežem v Piranu.

Kratek odgovor. „Slov. Narod“ obžaluje v včerajšnji svoji številki, da smo spravili v svojih poročilih o shodu zaupnih mož v „širšo javnost“ to, kar nas je skušalo razdvojiti. Dobro, mi se pridružujemo temu obžalovanju brez pogoja; odgovoriti pa moramo, da so ravno tržaški in istrski zaupni možje od prvega začetka poštevali zaupni značaj shoda, kar je ravno bilo vzrok, da niso mogli razumeti postopanja slavnega predsedništva, katero je polagalo toliko važnost na — formalnosti. Vprašati moramo tudi: kdo je prvi nastopil pot v „širšo javnost“? Mar ne oni gospod dopisnik, ki se je trudil, da v „Reichsposti“ osmeši naše zaupne možje? Ta mož je spravljal prvi v svet ono, kar nas je skušalo razdvojiti — mi pa smo se le branili, ker smo bili prisiljeni v to.

Znamenje časa. Deželni šolski svet za deželo Kranjsko se je te dni pomladil. V katerem zmislu? Tega ne treba razglabljati na dalje, ako povemo, da so izrinili uzornega moža, uzornega rodoljuba, uzornega šolnika in uzornega duhovnika — g. Tomo Zupana. Izuebil se je torej tega svojega vrstnika oni veliki slovenski narodnjak, ki se je nedavno temu — tako govore zlobni jeziki — izjavil v seji deželne šolskega sveta, da je vlada že preveč privolila Slovincem v jezikovnem pogledu, kar se dostaje srednjega šolstva. — To „pomlajenje“ deželne šolskega šolskega sveta Kranjskega je pač pomenbno znamenje sedanjega časa. Pomladil se je pač ta deželni šolski svet, ali pomlajenje sape ne slutimo nikjer, niti v naravi niti v političnem življenju. Mrzlo, ledeno-mrzlo sapo nam pošilja v deželo slavnica koalicija in ta sapa je prerahljala tudi vrsto članov slavnega ceželnega šolskega sveta Kranjskega! One slovenske rodoljube, ki se ne upajo upreti tej sapi, vprašamo dobrohotno: v katerem pogledu je pridobilo šolstvo na Kranjskem s tem, da se je izrinil veleč. g. Tomo Zupan? V pedagogičnem? Ne — saj je gospod Zupan izboren šolnik!! V narodnem? Ne — saj je gospod Zupan med najplemenitejšimi slovenskimi narodnjaki!! V verskem? Ne — saj je gospod Zupan duhovnik po volji božji. Kdo je torej pridobil? Narod ne, pač pa — zistem narodne mlačnosti!!

Za „Božičnico“, oziroma slovensko šolo darovali so nadalje: g. Ponikvar 8 kron, g. Korenčan 4 kron, g. Perko 2 kron, Milka M—eva 20 kron, g. Valenčič Ljudmila 6 parov nogovic, 6 parov zapestnic, 6 parov rokavic, in 6 rutic.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali: Janko Šabec ml. kot provzročitelj napitnice v veseli družbi na Devinsceni 21 gld. 55 nvč. — Vesela družba v gostilni Kravosovi darovala 2 gld. 10 nvč., kateri svoti je pridal g. Ribarič še 1 gld. — G. Fran Valetič je nabral v gostilni Vodopivec 1 gld. 65 nvč., ker je bila novega leta dan lepa slovenska propeval pri sv. Jakobu in sicer so darovali: Podgornik 15 nvč., Vodopivec g. Vodopivec, V. Kožeh, F. Zorn, I. Goljan, F. Sulič, Bizondac, I. Žnova, A. Mermolja in I. Bavčer vsak po 10 nvč., A. Sulič 30 nvč. in I. Krušič 20 nvč. Tej svoti sta pridodala g. Valetič 35 in Franja Valetič 20 nvč. — Gosp. Aleksander Mahorčič je doposlal 8 kron, koje se je nabralo po seji med starašini županije Nakelske. — Krčmar Vodopivec je nabral med peki v svoji gostilni ob srečno dokončanem letu 1894 in v veselju na dobri postrežbi pristrčni dar družbi sv. Cirila in Metoda v znesku 4 gld. 79 nvč. in prizigalec plina so pridodali 60 nvč. — Gosp. Andrej Zega iz Kazelj je doposlal 8 kron in 20 nvč., katere so darovali pri veseli mizi Žegovi v Kazljah: vodja orožniške postaje v Koprivi 2 kroni, g. dijak Zega Koprivski 1 krono, Bogdan Funderle 1 krono, g. Katarina Zega 2 kroni, g. Ljuzika Vran 1 krono, obitelj Zegova 1 krono in g. Gulič iz Koprive 20 nvč.

Uprava južne železnice za ljubljansko osobjo. „Slov. N.“ poroča, da je uprava južne železnice v Ljubljani službenemu definitivnemu osobju povišala lokalno doklado do 70% in na nasvet tamšnjega načelnika povišala dmino vsem delavcem. Kaj pa v Trstu?

Oskrba za vojaštvo. Domobranksko ministerstvo odredilo je sporazumno z vojnim ministerstvom, da ima v letu 1895. vojni erar plačati za oskrbo vojakov ki so na popotovanju, od časnikarskega namestnika doli, v Trstu po 26.5 nvč., drugod na Primorskem pa po 23.5 nvč. odškodnine na dan.

Stari drobiž po 20 in 4 nvč. prišel je torej z novim letom ob veljavo za promet in zato je ga nikomur več ni treba vsprejemati. Do konca tega leta pa vsprejemajo ta denar vse cesarske blagajne in državni uradi ali kot plačilo (za davek itd.) ali pa ga zamenjajo.

Bolniški stroški za obolele delavce. V smislu določbe zakona za bolniške blagajnice obvezane so iste blagajne, da plačujejo odškodnino za bolniško oskrbo skozi 4 tedne bolnišnicam samim, odnosno deželniemu zakladu. Ako pa je bolezen trajala dlje časa, plačevala se je doslej dotična odškodnina bolnikom samim. Pred nekaterimi meseci pa je odredilo ministerstvo za notranje posle, da morajo političke oblasti zahtevati odškodnino za oskrbo bolnikov tudi v takih slučajih, v katerih je bolezen trajala nad 4 tedne. Proti tej naredbi uležile so 102 bolniški blagajni pritožbe na upravno sodišče. Jedna teh pritožeb prišla je pred omenjenim sodiščem dne 30. m. m. v razpravo. Upravno sodišče je razsodilo, da je pritožba opravičena in je zajedno razveljavilo omenjeno ministerstvo naredbo kot nezakonito, ker določa zakon za bolniške blagajne z ozirom na humanitarne njegov namen in na njegov socialno-politiški namen, da se vračajo bolniško-oskrbni stroški bolnišnicam le za določeno daljše 4 tednov. — S to principijelno razsodbo so ugodno rešene tudi ostale pritožbe; razsodba napravila je v delavskih krogih najpovoljnejši utis.

Posojilnica v Cirknici, zadruga z neomejenim poročitvom, se je registrovala te dni. V odboru so gg.: Fran Šerko, predsednik; Alojzij Pogacnik, namestnik; Josip Milave, Matevž Završnik, Fran Zagorjan in Andrej Kren, vsi iz Cirknice, Fran Premrov iz Martinjaka, Jakob Meden iz Begunj in Fran Remšgar iz Žerovnice odborniki.

Pretep s stražarji. Na novega leta dan zvečer razgrajal je težak Peter Zgrbiša (Sgherbissa) v gostilni, ki je v ulici al Boschetto hšt. 8. Gostilničarka poklicala je stražarja v pomoč, toda Zgrbiša se je stražarju tako ustavljal, da je moral priti še drug stražar pomagat prvemu in oba sta komaj ukrotila razgrajalca. Ko sta ga odvedla iz gostilne, pričel je pijanecudrihati po stražarjema, njemu sta prihitela na pomoč še Zgrbišin brat Dominik in pa težak Fran Caharija (Zaccaria). Dominik je prinesel iz gostilne stol, katerega je vihtel nad stražarjema. Da se ubrani pred napadalci, potegnil je jelen stražarjev sabljo in usekal Petra Zgrbiša po glavi. Ta se je zgrudil okrvavljen na tla. Pretep je s tem končal in stražarja odvedla sta vse tri razgrajalce k bližnjemu polic. komisarijatu v ulici Scussa. Tje so poklicali zdravnika iz zdravniške postaje, ki je obvezal ranjenega, in ga poslal v bolnišnico, ostala dva pa so zasilili na zapisnik in ju odposlali v zapor v ulico Tigor. V bolnišnico prihitel je tudi preiskovalni sodnik, toda ranjeni ni mogel spregovoriti besedice, ker je bil brzkone vedno še pijan. Rana je baje jako nevarna.

Obnemogel starac. Navadno voščimo si drug drugemu „dolgo življenje“. Kako „prijetno“ pa je nositi težko breme let, o tem bi mogel govoriti 104 letni Josip Danev, stanujoč na Škorklji. Isti bil je te praznike prišel v mesto, a premagala ga je slabost in na borznem trgu zgrudil se je brez zavesti na tla. Mimoidoči ljudje poklicali so Trevesa v pomoč in ta je odpeljal obnemoglega starca v svojo lekarno, kjer ga je zbudil in okrepčal. Pozneje prišli so po starca njegovi sorodniki in ga odpeljali domov.

„Ljubeznjiv“ gost. Rodbina Sclarich, stanujoča v ul. del Solitario hšt. 4, povabila je na Silvestrov večer na večerjo 26letnega trgovskega pomočnika Avrelia Cazelona, francoskega podanika, stanjujočega v ulici Riborgo hšt. 13. Družba je veselo jedla in pila, vrli Czelon pa se je menda preveč nasrkal božje kapljice. Začel se je pripraviti z navzočimi, pograbil nož z mize in mahal okolo sebe, kakor da je zbesnel. 50letno gospo Rozo S. mahnil je z nožem po desni roki tako silno, da ji je prerezal žile. Njenega sina ranil je z nožem na glavi, a tudi Czelon sam dobil je od prisotnih marsikatero po butici. Gospa S. hitela je na zdravniško postajo, od koder so jo poslali v bolnišnico, po „ljubeznjivega“ gosta pa so prišli stražarji in ga odvedli v varnost.

Policijsko. Organi polic. komisarijata v ulici Scussa zaprli so 22letno „javno dobrotinico“ Angelo Fislin, italijansko podanico, katera je poslednji čas osleparila v Trstu več oseb. Vodja omenjenega komisarijata zasilal jo je na zapisnik in jo poslal potem v preiskovalni zapor. — Včeraj zasačili so stražarji v ulici Giulia 37letnega težaka Ivana Mattiacha iz Trsta, ko je vozili ročni voziček, katerega je bil brzkone kje ukradel. Ker Mattiacha ni znal povedati, čigav je omenjeni voziček in kje ga je dobil, zaplenili so stražarji njega z vozičkom vred. — Organi polic. komisarijata v ulici Scussa prišli so včeraj že neštevilnikrat kaznovanega postopaka Jerneja Štarma iz Senožeč, starega 48let in ga odvedli v zapor, ker je bil isti pred leti že izgnan iz Trsta. — Minolo noč zaprli so 22letnega težaka Karla D., iz Tr-

sta, ker je na „ljudskem plesu“ pretepal neko Terezo Banelli. Lepa „zabava“!

Najnovejše vesti.

Dunaj 3. Deželni zbor je pritrdil nujnosti predloga Richterjevega, da se znižajo dnevi stroški v dunajskih bolnicah za III. razred na 1 gld. za vsako glavo.

Arco 3. Oporoko pok. kralja Neapeljskega so otvorili dne 30. decembra. Čitanje je trajalo tri ure. Izvršiteljstvo oporoke je prevzel nadvojvoda Rajner. Univerzalni dedič je grof Caserta. Skupno premoženje znaša več milijonov. Kraljevi udovi je zagotovljen užitek velikega dela dedščine. Volila znanja 880000 frankov v dobrodelne svrhe v Neapelju in Palermu in se je poverila razdelitev tamošnjim kardinalom. Mimo tega so v oporoki določena izdatna volila sorodnikom in služabnikom.

Arco 3. Namestnik baron Merveldt je dospel večerj, da se udeleži pogreba kralja Neapeljskega.

Berolin 3. Cesar je vsprejel večerj opoludne v slovo srbskega ministra za zunanje stvari Bogičevića.

Pariz 3. Listi javljajo: Zaprli so bivšega predsednikovega namestnika južne železnice Cerbelanda. Uvela se je preiskava.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.60—6.62 Pšenica za jesen 1895 6.94 do 6.96 Oves za spomlad 5.96—5.97 Ht. nova 6.25—6.35. Koraza stara 5.50 do 5.70.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.65—6.65. od 79 kil. f. 6.60—6.65. od 80 kil. f. 6.65—6.70 od 81 kil. f. 6.70—6.75. od 82 kil. for. 6.75—6.80. Ječmen 6.2—6.3; prosa 6.00—6.60.

Pšenica: Srednje ponudbe. Popraevanje dobro. Trg mal. bolje, cene palajoče. Proizlo so se 24.000 met stol. Vreme: sneg.

Praga. Norafinirani sladkor za januar f. 11.25, februar f. 11.35. Sneg

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28 — Jan. mare f. 28. — 28.25 Concassé za januar-mare 29 — „Četvrti za januar 29.75. V glavah (sodič) za januar 29.75

Havro. Kava Santos geod storaga za december 88.50, za april 86.75 bolje.

Hamburg. Santos geod storaga za decembar 70.25, mare 69.25, maj 68.25, mirno.

Dunajska borza 3. januarja 1895

Državni dolg v papirju	višarj	danes
100.15	100.15	100.55
100.2	100.2	100.50
Avstrijska renta v zlatu	124.25	124.45
100.35	98.35	98.45
Kreditne skije	401—	402—
London 10 Lst.	124.10	124.25
Napoleoni	9.85	9.87
100 mark	60.85	60.95
100 italj. lir	46.30	46.20

Tinot. Stomach comp.
Svetege Jakoba železnice kapljice.
Skor več let skušano domače zdravilo, si pospešuje prebavil in tek povečanje itd. Stoklenica 60 na. in 1 gld. 20 nvč. Kakor domače živceokrepčujoče sredstvo prve vrste, čezal se je skor večletno rabo dra. Liebera živceokrepčujoči elikalr (Tinot. chinac. nervotica comp.) — Vastvena znamka f in sidro — steklenice po gld. 1, 2 in 3.50. Po liečniških in uradnih predpisih pripravljanih v lekarni M. Fanta v Pragu (glavna zaloga): Lekarna Sera-vallio v Trstu; dalje: lekarna I. Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefans-platz, kakor tudi v drugih lekarnah.

FRIDERIK SIEMENS
Dunaj.
Tovarna o. k. priv. aparatov za razsvetljavo in kurjavo.
IX/2. Alserstrasse 20.
Najnovejša plinova svetiljka za zunanjo razsvetljavo:
Regenerativni plinov solnični gorilec
75 odstotkov ceneji, kakor električne lučne svetiljke, a dajo njim jednako svetlobo.
Nadalje za dvorane, delavnice, prodajalnice i. t. d. **staroizkušene ventilujoče regenerativne plinove svetiljke** ter **plinove svetiljke v steklu**, katere se morejo rabiti povsod in so prihrane za vse služaje. Uvedene so po vsem svetu.
Ceniki in proračuni zastoj.
Glavni zastopnik za Trst: **HENRIK WAGNER, Via Carintia 4.**

Uzori zastoj in franko!
razgrejevanje stanovanj,
kakor tudi cerkv, šol, dvoran, prostorov itd.
je mogoče le po
Siemens-ovim za gas (plin) prirojenim pečim
ki se lahko vzgrevajo
brez oglja, brez pepela, brez saj, brez smradu, so **najprikladnejše i najzdravjeje**
vsled **razprostojajoče se gorkote!**
Najboljša peč kar se dostaje moči razgrejevanja ali trpežnosti.
Mnogo najboljših priznanj.
FRIDERIK SIEMENS, Dunaj, IX/2
O kr. priv. tovarna aparatov za razsvetljavo in kurjavo.
SALOSA V TRSTU PRI TVRDKI
Carl Greinitz Neffen.